

frem, støttet af vægtige Navne, og jeg for mit Vedkommende kan ikke anse det for forsvarligt at nægte denne Bevilling.

H. Holm: Spørgsmaalet om Universitetsudvidelsen har jo nu været drøftet fra mange forskellige Sider, og jeg skal ikke spinde denne Forhandling længere ud end højst nødvendigt. Jeg har haft Lejlighed til at udtale mig om, hvorledes jeg ser paa dette Spørgsmaal, og jeg skal kun gøre nogle faa Bemærkninger til, hvad der fra anden Side er fremkommet. Jeg vil blot forudskikke dette, at jeg for min Del aldeles ikke staa saaledes til denne Sag, at jeg skulde være imod, at dette Forsøg blev gjort. Tværtimod, jeg udtalte jo før, at enhver Ven af Oplysning maatte hilse det med Glæde, at der blev gjort Forsøg paa at bringe Oplysning ud til vort Folk ogsaa ad denne Vej. Men det, som vi have talt om her i Dag, er, saa vidt jeg kan se, kun det Spørgsmaal, om det er rigtigt, at vi nu, lige da Bevægelsen er i sin Begyndelse, før den har vist, hvad den fører med sig, og førend det har vist sig, hvilken Trang der egentlig er dertil, straks give den et Bidrag fra Statens Side og derved sætte Statens Stempel derpaa. Det er kun det sidste, jeg har været imod. Mig forekommer det, at det er ørkesløst at tale om, hvad denne Bevægelse maaske kan føre til; derom kunne vi have forskellige Meninger; men ingen af os kan derom udtale noget bestemt, det er noget, som kun Tiden kan vise, og derfor har jeg ment, at vi først skulde se Tiden lidt an, inden vi toge vort Stade. Jeg har ganske vist fremhævet de Tvivl, jeg havde om, hvorvidt denne Sag hos os vil være af samme Betydning som andre Steder. Jeg har fremhævet, at vi hos os allerede have en udvidet Universitetsundervisning grundigere, dygtigere, mere systematisk sat i Scene, end det, der her foreslaas, nogen Sinde vil kunne blive. Det er ganske vist en Universitetsundervisning, der foregaar gennem Mellemlid, men trods alt, hvad der er sagt her i Dag, tror jeg, det altid vil blive nødvendigt, at den rene Videnskab, naar den skal meddeles til den store Befolkning, gaar gennem visse Mellemlid, enten det nu er Videnskabsmændene selv, der popularisere deres Videnskab, eller det er de almindelige Lærere, Folkeoplysere af Profession; om jeg saa maa sige, der prøve at bringe Videnskabs Resultater ud til den store Befolkning, og jeg tror, at som Regel ville Lærerne, det være sig nu Lærere i den almindelige Folkeskole eller

Lærere ved Højskolen, hvis hele Gerning er at være Folkeopdragere, bedre kunne finde den Form, i hvilken den store Befolkning skal have Videnskabens Resultater meddelt, end Videnskabsmænd i Almindelighed kunne. Nu siger man: Ja, men det er dog saa rart at faa selve Universitetet ud til Befolkningen. Men, mine Herrer, hvem af os ved, hvor meget Universitetet virkelig kommer ud til Befolkningen? Professorer bliver det kun i yderst faa Tilfælde. De ville som Regel ikke kunne rejse ud, ligefrem fordi de have deres Gerning at passe ved Universitetet, dels deres Forelæsninger, dels Eksaminerne. Nogle Privatdocenter ere friere stillede, og af dem vil der maaske kunne blive en Del, der kommer ud. Men allerede nu viser det sig jo, at det ingenlunde er dem, der ere knyttede til Universitetet som Lærere, man alene benytter. Nej, man har blandt andet — og det har været et overordentlig heldigt Greb — henvendt sig til Professor la Cour paa Askov, en Mand, der i Forvejen, som Højskolemand, har holdt en Mængde Foredrag akkurat af samme Slags som disse, ogsaa Rækker af Foredrag. Jeg mener, at dette Valg er fuldt ud rigtigt, og jeg hører rundt omkring fra, at det siges: Vi ville gerne have Professor la Cour til at tale, hans Foredrag ere udmærkede. Men vi maa erindre, at Professor la Cour er Højskolemand, og vi kunne derfor ikke sige, at det, at han kan holde disse Foredrag saaledes, at de slaa an, er et særligt Bøvis for, at det netop er godt, at saadanne Foredrag komme fra Universitetet. Jeg vil imidlertid antage, at en stor Del af de andre Talere, der ville blive antagne til at holde disse Foredrag, ogsaa ville gøre et godt Indtryk rundt omkring, og det forekommer mig, at man i saa Henseende har grebet Sagen meget forstandigt an og gjort et meget fornuftigt Valg baade med Hensyn til Foredragsholdere og Emner til at begynde med. Men hvem ved, hvorledes det vil blive i Fremtiden, og navnlig vil jeg bede ærede Medlemmer være opmærksomme paa, at fra jo flere Steder man ønsker Foredragsholdere fra Universitetet, jo vanskeligere vil det blive at sende Førsterangskræfter ud. Selvfølgelig vil man, jo stærkere Bevægelsen udvider sig, blive nødt til at gribe længere og længere ned i Bunken, og Resultatet vil — det synes jeg enhver vil kunne se — blive det, at det ikke bliver Professorer, knap nok Doktorer; men vil Bevægelsen faa et stort Omfang, vil det blive almindelige Kandidater, man bliver nødt til at